

Nostalgie
naar het
opbouwwerk

**Sophie Albers en Albert
Jan Kruijer:** 'Een lans
voor wijze professionals'

TIJDSCHRIFT VOOR

SOCIALE VRAAGSTUKKEN

NUMMER 1 VOORJAAR 2020

**VIJF JAAR
DECENTRAAL:**

burgers
gaan er nog
niet over

Dronten doet het samen

MET EEN INSCHIKKELIJKE GEMEENTERAAD

In Dronten werken gemeente en maatschappelijke organisaties samen aan het sociaal domein. Tijdrovend, jazerker. En de raad, doet die een stapje terug?

Toen Peter van Bergen namens Leefbaar Dronten in 2014 aantrad als wethouder Sociaal Domein, waren de voorbereidingen voor de decentralisatie in Dronten al in volle gang. In het meerjarige beleidsplan – ‘de Drontse Koers, op weg naar een draagkrachtige samenleving’ – had zijn voorganger al volop geanticipeerd op de komende veranderingen.

‘Dynamische evaluatie’

Van Bergen hield aan de uitgezette koers vast. En bouwt sindsdien gestaag aan zorg en ondersteuning dicht bij buurt, huis en school. Bij dit alles gaat hij ingewikkelde constructies zoveel mogelijk uit de weg. ‘Het uiteindelijke doel van ons beleid is dat we mensen zo simpel, goed en snel mogelijk kunnen helpen.’

Om de resultaten van het beleid te toetsen, gaf Van Bergen in 2014 het startschot voor een grondige evaluatie. Hierbij was een belangrijk punt om het aantal aanbieders van ruim honderd tot enkele tientallen

terug te brengen en daarmee de samenwerking te bevorderen.

Daarnaast werd Dronten, zoals vele andere gemeenten, geconfronteerd met steeds grotere tekorten in het sociaal domein. ‘Op armoedebestrijding wilden we absoluut niet besparen, dus was er de vraag hoe we de processen rond met name de Wmo anders konden inrichten.’

Het evaluatieproces bestond uit een drietrapsraket: een ambtelijke zelfevaluatie gevolgd door een second opinion van een onafhankelijk adviesbureau, en tot slot konden instellingen en maatschappelijke organisaties hun ideeën en voorstellen spuien.

Met de belangrijkste punten uit de evaluatie werden er eind 2017 een maatschappelijke agenda en themaplannen opgesteld rond participatie, zelfredzaamheid & eigen mogelijkheden, gezonde leefstijl, leefbaarheid & veiligheid en opvoeden & opgroeien. ‘In de themaplannen hebben we niet alleen de lessen uit het evaluatieproces verwerkt, maar ook de decentralisatieopgaven.’

Bouwbijeenkomsten

Plannen: ze vormen een goede start, maar vaak ook niet meer dan dat. Het wordt pas echt spannend als ze uitgewerkt moeten worden. Dan is er behalve commitment ook een strategie nodig. Om dat voor elkaar te krijgen, riep Van Bergen in de zomer van 2018 de hulp in van het Amersfoortse adviesbureau Nautus.

Joost Cornielje is partner en mede-eigenaar van Nautus – een bureau dat exclusief gemeenten adviseert bij sociale vraagstukken. ‘De gemeente vroeg ons om het ontwikkelingsproces te begeleiden en om alle partijen daarbij aan boord te krijgen en te houden.’ Met een kernteam van beleidsambtenaren organiseerde Nautus daartoe drie ‘bouwbijeenkomsten’ in cultureel centrum De Meerpaal. Voor de bijeenkomsten werden behalve de gemeente, ook welzijnsorganisaties, sportverenigingen, ouderenbonden, woningbouwverenigingen, ggd, politie, buurtwerkers en wijk en dorpsplatforms uitgenodigd. Op de ‘meestal drukbezochte’ ontmoetingen spraken partijen over een

Wethouder Peter van Bergen

Janke van der Struik (links) en Lia Flipse

Als er ruimte voor is, kunnen er 'mooie dingen' ontstaan

verdere strategieontwikkeling en praktische invulling van de themaplannen. Tijdens de eerste bijeenkomst formuleerden de deelnemers, in groepen van twintig tot veertig personen, per thema indicatoren voor succes. Op de tweede bijeenkomst debatteerden ze over een gezamenlijke aanpak. De laatste bijeenkomst stond in het teken van het smeden van coalities om de plannen uit te voeren. De bouwbijsamenkomsten leerden dat alle deelnemers graag hun steentje willen bijdragen aan een betere maatschappelijke dienstverlening. Maar dat ze daarvoor ruimte nodig hebben. Als die er is, kunnen er 'mooie dingen' ontstaan. Een recent voorbeeld daarvan is volgens Cornielje de coalitie Eén tegen Eenzaamheid (40 procent van de Drontense senioren voelt zich eenzaam).¹

Dapper

November 2018 stemde de gemeenteraad in met de strategie voor het sociaal domein 2019-2022 – Samen Bouwen aan Samen

Leven.² Het was niet vanzelfsprekend dat de raad met de strategie en het uitvoeringsplan akkoord ging. Cornielje legt uit: 'De wethouder bracht stukken in, waarbij hij voor een groot deel vertrouwde op wat de deelnemers aan de bouwbijsamenkomsten hadden ingebracht.'

Chris Kuypers van de LCGW, vereniging van gemeenteambtenaren in het brede sociaal domein, noemt het dapper dat de raad zo reageerde. 'Zeker gezien zijn controlerende taak. Het is immers nodig om te waken dat alle plannen worden uitgevoerd. Maar ook dat het geld op de juiste plek komt.' Afwijzing zou wel tot grote teleurstelling leiden bij alle partijen die hadden meegedacht.

De controlerende rol staat overigens mede door de toenemende gemeentelijke samenwerking in regioverbanden sowieso onder druk. Dat is opmerkelijk, want menig aanhanger van de decentralisaties hoopte dat zij meer elan in de lokale democratie zouden brengen, met debatten in de raad over de inrichting van zorg en welzijn.

De Adviesraad Sociaal Domein – tot 2019 de Cliëntenraad – is een van de partijen die regelmatig met de gemeente overlegt. De raad was ook aanwezig bij de bouwbijsamenkomsten. Zowel de voorzitter – Janke van der Struik – als de secretaris van de adviesraad – Lia Flipse – kijkt tevreden terug op hoe de maatschappelijke agenda, de themaplannen en de strategie tot stand zijn gekomen. Flipse: 'Iedere partij heeft de kans om mee te denken en zich te laten horen. Mijn enige zorg is of de uitvoer van het vastgestelde beleid door alle betrokken partijen wordt opgepakt zoals het bedoeld is.'

Van der Struik vraagt zich af of de gemeente wel voldoende capaciteit heeft om controle en handhaving, met name bij de zorgaanbieders, op een efficiënte manier te kunnen invullen. Weinig controle en handhaving kan aanzetten tot het niet nakomen of het overtreden van gemaakte afspraken.

Met het inslaan van de Dronter Koers sprak de gemeente haar volste vertrouwen uit in maatschappelijke organisaties en instellingen, aldus wethouder Van Bergen. 'We bieden organisaties sindsdien alle ruimte die ze nodig hebben om hun werk goed te doen. Maar het is natuurlijk wel zo dat wij politiek verantwoordelijk zijn voor wat er in het sociaal domein gebeurt.'

Noten

- <http://www.seniorendronten.nl/wp-content/uploads/2019/03/Aanzetnota-Eenzaamheidsbestrijding-Dronten-2019.pdf>
- <https://vng.nl/praktijkvoorbeelden/samen-bouwen-aan-samen-leven>

Jan van Dam is journalist.